22/10/2022

«Το “Πέρα των Ελλήνων”»: Ο Μητροπολίτης Σιγκαπούρης Κωνσταντίνος και η Ιώ Τσοκώνα συζητούν

/ Ενορίες

Μία εκδήλωση με άρωμα Κωνσταντινούπολης, με προσκεκλημένη μία γυναίκα που γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Πόλη. Και μέσα από τα κείμενα και τις μεταφράσεις της, μας φέρνει στην βασιλεύουσα του παρελθόντος και την βασιλεύουσα του σήμερα.

Εκδήλωση, στο πλαίσιο της σειράς «**Ελεύθεροι διάλογοι**», του προγράμματος «**ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…**», του **Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς**, πραγματοποιήθηκε την **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2022**.

Ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σιγκαπούρης και Ν. Ασίας κ. Κωνσταντίνος**, φιλοξένησε την Συγγραφέα και Μεταφράστρια κα Ιώ Τσοκώνα, σε μια συνάντηση με θέμα: «**Το “Πέρα των Ελλήνων”**».

Η συνάντηση, μεταδόθηκε από το διαδίκτυο, μέσα από το κανάλι του **«ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…»** στο YouTube.

Η εκδήλωση είχε άρωμα Κωνσταντινούπολης, με προσκεκλημένη μία γυναίκα που γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Πόλη. Και μέσα από τα κείμενα και τις μεταφράσεις της, μας φέρνει στην βασιλεύουσα του παρελθόντος και την βασιλεύουσα του σήμερα.

Η **κα Τσοκώνα** έχει συγγράψει βιβλίο για το **«Πέρα των Ελλήνων»**. Ένα σύντομο οδοιπορικό, εκ των έσω, στην ιστορία της πιο φημισμένης αστικής περιοχής της Πόλης, στο πολυπολιτισμικό **Πέρα**, το οποίο όμως στιγματίστηκε καθοριστικά από την ελληνορθόδοξη κοινότητα.

Μέσα από μία βιωματική αφήγηση περιγράφονται τα σχολεία, τα προξενεία και τα μέγαρα, ο κινηματογράφος, το θέατρο και ο Τύπος, αλλά και οι άνθρωποι, αστοί, διανοούμενοι ή γραφικοί, που έδωσαν πνοή και χρώμα στην περιοχή.

Ξεκινώντας από την πρώτη κατοίκηση του **Πέρα** τον 16ο αιώνα μέχρι σήμερα, ξεδιπλώνεται η ακμή και η παρακμή μιας κοσμοπολίτικης κοινωνίας, παράλληλα με τη μεταμόρφωση της όψης της περιοχής.

Όπως επεσήμανε η **κα Τσοκώνα**, όταν ζει κανείς σε έναν τόπο, δεν καταλαβαίνει την μοναδικότητα και ιδιαιτερότητα του, γιατί τα θεωρεί δεδομένα. Και η ίδια, άρχισε να εκτιμά την Πόλη, όταν έφυγε πλέον από εκεί και ήρθε στην Ελλάδα.

Στα παιδικά της χρόνια, είχε αρχίσει ήδη το ελληνικό στοιχείο να αποψιλώνεται. Η ίδια έζησε μέσα από τις αφηγήσεις της οικογενείας της τα θλιβερά γεγονότα που είχαν προηγηθεί σε προηγούμενες δεκαετίες, όπως τα Σεπτεμβριανά.

Γεγονότα που κανείς δεν περίμενε και ήταν φτιαγμένα με τέτοιον τρόπο που να μην το καταλάβει κανείς. Και οι εμπειρίες αυτών των ανθρώπων, ήταν τρομακτικές, που τους σημάδεψαν για όλη τους τη ζωή.

Η ίδια μεγάλωσε λοιπόν με αυτές τις αφηγήσεις, σε χρόνια που το **Πέρα** ήταν το τελευταίο μέρος με τον περισσότερο ελληνικό πληθυσμό. Μία πόλη γεμάτη με σχολεία, που αποτελούσε μία κοσμοπολίτικη συνοικία, πολυπολιτισμική, αλλά με επικρατέστερη γλώσσα τα ελληνικά.

Στις συνοικίες, ήταν έντονο το ελληνικό στοιχείο, αλλά με την πάροδο του χρόνου περιορίστηκε. Μάλιστα η **κα Τσοκώνα** τόνισε ότι, στα παιδικά της χρόνια, μπορούσε να επιβιώσει στην γειτονιά της, χωρίς να ξέρει ούτε μία τουρκική λέξη.

Τα προβλήματα των μειονοτήτων, ήταν κοινά για όλους, απλώς η ελληνική κοινότητα ήταν εκείνη που έχασε περισσότερο πληθυσμό. Πολλοί σκέφτηκαν να επιστρέψουν πίσω και υπήρχε μία τάση επαναπατρισμού, αλλά ελάχιστοι έμειναν από εκείνους που επέστρεψαν.

Η ελληνική επιχειρηματικότητα στα χρόνια που ζούσε εκεί η συγγραφέας, ήταν πολύ έντονη σε όλους τους τομείς. Έχουν μείνει απομεινάρια αυτών των επιχειρήσεων, κυρίως οι επωνυμίες, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις έχει περάσει η ιδιοκτησία σε τουρκικά χέρια.

Πολλοί είναι οι Τούρκοι που πιστεύουν και το εννοούν, ότι φεύγοντας οι Έλληνες, χάλασε το ύφος της Πόλης, το χρώμα και η ψυχή της. Το μόνο ίσως που έχει μείνει αναλλοίωτο είναι οι γεύσεις και η κουζίνα, όπως είπε χαρακτηριστικά η κα Τσοκώνα.

Ενώ έντονη ήταν και ελληνική παρουσία στον αθλητικό τομέα και σε διάφορα αθλήματα, όπου Έλληνες αθλητές διέπρεψαν.

Στην εποχή που ζούσε εκεί, έβγαιναν βιβλία, περιοδικά και εφημερίδες στα ελληνικά και υπήρχε μία λογοτεχνική και εκδοτική δραστηριότητα, που, όπως όλα τα υπόλοιπα, ως επί το πλείστον σταμάτησε, ενώ σήμερα υπάρχουν κάποιες κινήσεις πάνω σε αυτόν τον τομέα.

Κι όπως είπε κλείνοντας την συζήτηση με τον Σεβασμιώτατο:

«Το Πέρα σήμερα έχει αλλάξει πολύ, παραμένει τουριστικό και κοσμοπολίτικο, αλλά με άλλη έννοια. Γιατί σήμερα μπορεί να υπάρχουν πολλοί ξένοι, αλλά δεν είναι ντόπιοι, αλλά εκείνοι που ήρθαν ως τουρίστες ή για να εργαστούν. Έχει αλλάξει ύφος ο κοσμοπολιτισμός του Πέρα.»

(Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς)